

«Προληπτικός» πόλεμος!

Ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας και η πρόσφατη δήλωση του προέδρου της Ρωσίας Β. Πούτιν «Η Δύση ετοιμαζόταν να εισβάλλει στη γη μας και δώσαμε προληπτική απάντηση», μας δίνει για άλλη μια φορά την ευκαιρία να θυμηθούμε την Θουκυδίδειο λογική της δύναμης των ισχυρών της γης, οι οποίοι, στα πλαίσια της υψηλής στρατηγικής, έχουν την δυνατότητα να προκαλούν τις αναγκαίες δονήσεις και να δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την δημιουργία γεγονότων που θα εξυπηρετήσουν κυρίως τα μελλοντικά συμφέροντά τους.

Στα τέλη του 20ού αιώνα, οι διεθνείς ισορροπίες υπέστησαν ένα πραγματικό σοκ, μετά την διάλυση της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και του Συμφώνου Βαρσοβίας, με τις ΗΠΑ να μένουν η μόνη υπερδύναμη του πλανήτη και το NATO να αναζητά νέους ρόλους για τον λόγο ύπαρξής του.

Οι νέες τάσεις αυτής της μεταβολής των διεθνών ισορροπιών από πλευράς Αμερικανών άρχισαν να διαφαίνονται μετά τις γνωστές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στην Νέα Υόρκη.

Ήταν Μάιος του 2002 όταν ο Πρόεδρος των ΗΠΑ Τζορτζ Μπους, σε μια ομιλία του στη Στρατιωτική Ακαδημία (West Point), ανακοίνωσε την θεσμοθέτηση του Δόγματος του Προληπτικού Πολέμου (Preemptive-War Doctrine). Σύμφωνα με το νέο αυτό στρατηγικό δόγμα, οι ΗΠΑ αποκτούν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν βία προληπτικά ενάντια σε οποιαδήποτε χώρα ή ομάδα χωρών ή τρομοκρατών, που θα μπορούσαν ενδεχομένως να απειλήσουν την Αμερικανική ασφάλεια.

Μετά αυτή την αλλαγή στρατηγικής, με την έλευση του επομένου έτους, το νέο δόγμα εφαρμόζεται για πρώτη φορά στο Ιράκ. Στις 20 Μαρτίου 2003, ο Τζορτζ Μπους κηρύσσει την έναρξη του πολέμου.

Έκτοτε και άλλες χώρες ακολούθησαν τυπικά ή άτυπα το δόγμα αυτό, και πρώτη από όλες η γνωστή μας Τουρκία, η οποία με το πρόσχημα της αντιμετώπισης της «τρομοκρατίας», έχει στρατό και εκτελεί στρατιωτικές επιχειρήσεις στην Β. Συρία, στο Β. Ιράκ και στη Λιβύη, ενώ παράλληλα χρησιμοποιεί καθημερινά την απειλή χρήσης ένοπλης βίας εναντίον κυρίως της Ελλάδας και της Κύπρου.

Επιπλέον, ανάλογες «προληπτικές» ενέργειες με χρήση ένοπλης βίας έγιναν από δυτικές χώρες στη Σερβία, στη Λιβύη και στη Συρία.

Έτσι λοιπόν και η Ρωσία αιτιολογεί την εισβολή της στην Ουκρανία, ως χρήση ένοπλης βίας προληπτικά, αφού, κατά τα λεγόμενά της, τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκε ένα πολύ εχθρικό πλαίσιο εναντίον της στην Ουκρανία. Αφενός μεν, η διαφαινόμενη ένταξη της Ουκρανίας στο NATO, που θα επέτρεπε την πιθανή δημιουργία δυτικής αντιβαλλιστικής ασπίδας και την τοποθέτηση πυρηνικών όπλων στο έδαφος της, γεγονότα που θα επηρέαζαν πολύ αρνητικά την ασφάλεια της Ρωσίας, αφετέρου δε η διατεινόμενη καταπάτηση των εθνικών δικαιωμάτων των Ρωσόφω-

νων περιοχών εντός της Ουκρανίας, με συνεχείς επιθέσεις εναντίον των πολιτών αυτών και κίνδυνο εθνοκάθαρσης εις βάρος τους.

Εδώ αξίζει να αναφέρουμε ότι η ένοπλη βία μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν εγκρίνεται από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ ή στην περίπτωση αυτοάμυνας ενάντια σε μια ένοπλη επίθεση, καθώς και ότι απαγορεύεται ακόμη και η απειλή χρήσης ένοπλης βίας.

Εκτός από το προαναφερόμενο δόγμα προληπτικού πολέμου, υπάρχει και η λεγόμενη «Ευθύνη Προστασίας (Responsibility to Protect-R2P)».

Το R2P είναι ένα άλλο δόγμα, μια παγκόσμια πολιτική δέσμευση, που υιοθετήθηκε από τα Ηνωμένα Έθνη κατά την Παγκόσμια Σύνοδο Κορυφής του 2005, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τέσσερις βασικές πανανθρώπινες ανησυχίες για την πρόληψη της γενοκτονίας, των εγκλημάτων πολέμου, της εθνοκάθαρσης και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας.

Σύμφωνα με την δέσμευση αυτή, «τα κράτη είναι έτοιμα να αναλάβουν συλλογική δράση, έγκαιρα και αποφασιστικά, μέσω του Συμβουλίου Ασφαλείας, και σύμφωνα με τον Χάρτη του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένου του Κεφαλαίου VII (ανάληψη στρατιωτικής δράσης), κατά περίπτωση και σε συνεργασία με σχετικούς περιφερειακούς οργανισμούς όπως ενδείκνυται, εάν τα ειρηνικά μέσα είναι ανεπαρκή και οι εθνικές αρχές σε ένα κράτος προφανώς αποτυγχάνουν να προστατεύσουν τους πληθυσμούς τους από τα προαναφερθέντα εγκλήματα».

Αυτά όμως τα δύο δόγματα, του «Προληπτικού Πολέμου» και της «Ευθύνης Προστασίας», αποδεικνύεται ιστορικά ότι μπορούν να καταστρατηγηθούν, ανάλογα με το συμφέρον των δυνάμεων που τα χρησιμοποιούν. Κάθε χώρα, ανάλογα με τη δύναμή της, μεταφράζει όπως θέλει τις καταστάσεις σε άλλες χώρες και μπορεί να ενεργήσει επιθετικά εναντίον τους, ακόμη και χωρίς την έγκριση του αποδεδειγμένα αδύναμου και «κατά συνθήκην» χειραγωγούμενου ΟΗΕ.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, σε αυτή τη νέα κοσμογονία και τις κατακλυσμιαίες αλλαγές, που θα ακολουθήσουν μετά την λήξη της σύγκρουσης Ρωσίας-Ουκρανίας-Δύσης, η Ελλάδα καλείται να αποφασίσει για το μέλλον της και ως άλλος Νώε να κατασκευάσει την κιβωτό της. Να αναπτύξει μια εξωτερική πολιτική ευφυούς ισοβαρούς ή και ανισοβαρούς ουδετερότητας, καθόσον στη διεθνή πολιτική και διπλωματία δεν υπάρχουν καλοί και κακοί, αλλά μόνον συμφέροντα.

Νικόλαος Ταμουρίδης

Αντγος (ε.α)-Επίτιμος Α' Υπαρχηγός ΓΕΣ